

Reforma výzkumu a vývoje směřuje ke zjednodušení státní podpory

Praha - Reforma, kterou dnes schválila vládní Rada pro výzkum a vývoj, směřuje ke zjednodušení podpory vědy, k důrazu na kvalitu a k větší spolupráci vědců s průmyslem. Na tiskové konferenci to řekl premiér Mirek Topolánek (ODS) a další členové rady. Letos 8. března by měla podle místopředsedkyně rady Miroslavy Kopicové návrh reformy projednat vláda. Předloha zákona by podle ní měla být hotova příští rok v březnu. Podle vládních záměrů by měl letos stát do vědy a výzkumu vložit 23 miliard korun, příští rok 24,8 miliardy korun a v roce 2010 celkem 26,8 miliardy korun.

Tyto peníze dosud plynuly z 22 rozpočtových kapitol a projektům předcházely složité žádosti o přidělení grantů. Nyní bude kapitol pouze deset. Jedna z nich bude vyhrazena Akademii věd. Výzkumná pracoviště budou dostávat peníze podle výsledků, kterých dosáhly za posledních pět let. Zda přidělené prostředky použijí na nákup přístrojového vybavení, nebo na podporu mladých talentů, bude jenom na nich, uvedl sekretář rady Marek Blažka.

Peníze na základní výzkum bude rozdělovat Grantová agentura a na aplikovaný Technologická agentura, která by měla vzniknout do roku 2010. Cílem je především podpora vědeckých Center excellence. Zatímco nyní se podle premiéra a členů rady podporuje průměrnost a poptávka se míjí s nabídkou, v nových centrech by se měly řešit zajímavé úkoly přesahující svým významem hranice ČR, které přilákají špičkové vědce i z ciziny.

K větší spolupráci průmyslových podniků s univerzitami a jinými výzkumnými pracovišti má přispět daňové zvýhodnění. Firmy by měly mít také možnost více ovlivňovat výzkum, aby jeho výsledky odpovídaly potřebám průmyslu.

Čeští vědci ale poukazují na to, že je od roku 1990 vědě slibovaných 0,7 procenta hrubého domácího produktu (HDP) v nedohlednu a že se tak Česko vzdaluje plnění cílů Lisabonské strategie EU i Národní politiky výzkumu a vývoje. V dokumentech o přístupu ČR k obnovené Lisabonské strategii EU je stanoven cíl dosáhnout do roku 2010 soukromých výdajů na výzkum a vývoj ve výši dvou procent HDP a veřejných výdajů ve výši jednoho procenta HDP.

Český statistický úřad (ČSÚ) loni uvedl, že celkové hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj dosáhly v roce 2006 v ČR v běžných cenách hodnoty 49,9 miliardy korun. V porovnání s předchozím rokem stouply o 18,3 procenta. Podíl celkových výdajů na hrubém domácím produktu vzrostl podle ČSÚ v roce 2006 na 1,55 procenta HDP oproti 1,41 procenta v roce 2005. Z toho podíl ze soukromých zdrojů činil 0,88 procenta HDP a z veřejných zdrojů 0,6 procenta HDP. V absolutním vyjádření se podnikatelský sektor podílel na financování částkou 28,4 miliardy korun a veřejné rozpočty 19,4 miliardy korun.

Evropský žebříček ve výdajích na výzkum a vývoj vede Švédsko s podílem 3,95 procenta HDP, následuje Finsko s 3,48 procenta a Dánsko s 2,62 procenta. Absolutní světovou špičkou je Izrael s téměř pětiprocentním podílem. Z mimoevropských zemí jsou vlajkovými loděmi USA a Japonsko.